НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК України
ІНСТИТУТ ІМПУЛЬСНИХ ПРОЦЕСІВ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту імпульсних процесів
і технологій НАН України,
к.т.н. Артем ІВАНОВ
«29» 10 2026 р

УХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
ІІПТ НАН України
29.10.2026 р. (протокол № 7)

ПОЛОЖЕННЯ

про відкриту науку
Інституту імпульсних процесів і технологій
Національної академії наук України

Миколаїв 2026

1. Загальні положення

1.1. Положення (політика) про відкриту науку Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України (далі – Положення) визначає засоби реалізації відкритої науки в Інституті імпульсних процесів і технологій НАН України (далі – ІІПТ НАН України, Інститут), забезпечення відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів та інших результатів наукових досліджень ІІПТ НАН України, елементи інфраструктури відкритої науки Інституту, механізми взаємодії з інфраструктурою відкритої науки НАН України.

Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» відкрита наука – спосіб організації та реалізації наукової і науково-технічної діяльності, що передбачає забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів, зокрема дослідницьких даних, та науково-технічної інформації (крім інформації, віднесеної відповідно до законодавства до інформації з обмеженим доступом) з можливістю їх багаторазового використання, обміну та поширення за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між ученими із дотриманням авторських та суміжних прав (ст. 1).

1.2. Положення розроблено з урахуванням законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про авторське право і суміжні права», «Про академічну доброчесність», а також Національного плану щодо відкритої науки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892, інших законодавчих актів України, Концепції реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024–2030 роки, затвердженої постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400, Положення про відкриту науку в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350 (із змінами) (далі – Положення про ВН) та інших актів НАН України, наведених у додатку 1.

1.3. У діяльності з відкритої науки в ІІПТ НАН України беруться до уваги принципи відкритої науки, визначені Рекомендацію ЮНЕСКО щодо відкритої науки 2021 р., Директивою (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту та Ради від 20.06.2019 щодо відкритих даних та повторного використання інформації державного сектору, актами щодо реалізації Рамкової програми досліджень та інновацій ЄС «Горизонт Європа» тощо.

1.4. У цьому Положенні застосовуються визначення, наведені у Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність», Положенні про відкриту науку в НАН України та Положенні про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України,

затвердженому розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (зі змінами).

1.5. Положення поширюється на наукову, науково-технічну й освітню діяльність ІІПТ НАН України, на результати наукових досліджень, на всіх працівників Інституту, докторантів і здобувачів вищої освіти.

2. Мета та напрями реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України

2.1. Основною метою реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України є:

- поліпшення сприйняття результатів досліджень науковців НАН України в інформаційному середовищі відкритої науки із застосуванням сучасних технічних та інформаційних засобів з подальшим моніторингом ефективності за допомогою наукометричних індикаторів, що сприятиме розвитку науки в Україні та міжнародного наукового співробітництва;

- розширення доступу наукової спільноти, організацій і підприємств як в Україні, так і на міжнародному рівні до наукових результатів НАН України.

2.2. З метою реалізації відкритої науки ІІПТ НАН України:

– застосовує принципи відкритої науки під час наукових досліджень відповідно до законодавства України, актів НАН України та цього Положення;

– забезпечує відкритий доступ до наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів та інших результатів наукових досліджень Інституту, зокрема, через розміщення їх електронних копій у складових інфраструктури відкритої науки НАН України;

– забезпечує функціонування складових інфраструктури відкритої науки Інституту, доступ до неї у порядку, передбаченому законодавством та актами НАН України;

– сприяє підвищенню рівня поінформованості і формування компетентності працівників з питань відкритої науки в ІІПТ НАН України;

— здійснює заходи, спрямовані на формування й утвердження культури академічної доброчесності, дотримання працівниками її основних цінностей, принципів і правил;

– здійснює заходи з популяризації відкритої науки, залучення громадян до процесу наукових досліджень і використання їх результатів;

– здійснює заходи, спрямовані на дотримання прав інтелектуальної власності під час оприлюднення наукових публікацій, дослідницьких даних і препринтів;

– здійснює захист інформації з обмеженим доступом і персональних даних відповідно до законодавства та актів НАН України;

– бере участь у міжнародному співробітництві, міжнародних проєктах щодо відкритої науки тощо.

3. Відкритий доступ до результатів наукових досліджень

3.1. Загальні положення

3.1.1. Інститут прагне забезпечити відкритий доступ до наукових публікацій (статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів), дослідницьких даних та інших результатів наукових досліджень відповідно до законодавства України, актів НАН України, умов договорів на виконання досліджень та своїх повноважень.

3.1.2. Оприлюднення наукових публікацій у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установ НАН України, дослідницьких даних, препринтів у складових інфраструктури відкритої науки НАН України здійснюється за публічними ліцензіями Creative Commons (далі – CC), вид яких визначений актами НАН України, та цим Положенням.

3.1.3. У разі подання наукових публікацій до наукових періодичних видань, збірників тощо установ та організацій іншого відомчого підпорядкування Інститут рекомендує працівникам обирати для оприлюднення видання, що забезпечують опублікування на умовах відкритого доступу.

Для оприлюднення препринтів та/або дослідницьких даних у відповідних репозитаріях Інститут рекомендує працівникам обирати такі репозитарії, що забезпечують відкритий доступ з наданням постійного цифрового ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier).

3.1.4. Працівник може розміщувати копії рукописів службових наукових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів у різних репозитаріях та інших інтернет-ресурсах відкритого доступу, зокрема соцмережах, беручи до уваги, що для певного твору може бути отриманий лише один цифровий ідентифікатор DOI.

3.1.5. У випадку створення наукових публікацій та/або отримання дослідницьких даних під час співпраці ІІПТ НАН України з іншими установами та організаціями чи під час виконання наукових досліджень за грантами національних, закордонних, міжнародних дослідницьких фондів (інших організацій-спонсорів) умови відкритого доступу до публікацій та/або дослідницьких даних мають бути визначені угодою між Інститутом та іншими установами, організаціями.

За відсутності такої угоди на наукові публікації, дослідницькі дані, створені (отримані) працівниками Установи, поширюється дія Положення про відкриту науку Інституту.

3.1.6. Відкритий доступ до наукових публікацій та/або дослідницьких даних надається, якщо це не суперечить вимогам щодо нерозголошення інформації з обмеженим доступом та захисту прав інтелектуальної власності.

3.2. Наукові публікації

3.2.1. Відкритий доступ до наукових публікацій, створених працівниками Інституту під час виконання наукових досліджень та розробок за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, забезпечується шляхом розміщення таких публікацій на вебресурсах відповідних наукових

видань, у репозитаріях або на інших спеціалізованих ресурсах відкритого доступу, визначених Інститутом, з дотриманням вимог законодавства у сфері авторського права та інтелектуальної власності.

3.2.2. Для препринтів відкритий доступ рекомендовано надавати з застосуванням ліцензії CC-BY-NC-ND 4.0 «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Без Похідних 4.0 Міжнародна» (Attribution – Non Commercial – No Derivatives 4.0 International), що дозволяє відтворювати та розповсюджувати твір, його частини виключно з некомерційною метою із зобов'язанням зазначати автора твору та без права розповсюдження похідних творів.

3.2.3. У випадку встановлення ембарго на оприлюднення наукових статей працівник розміщує прийнятий до друку авторський рукопис (без видавничої верстки) у репозитарії Інституту на Платформі репозитаріїв установ НАН України, Архіві препринтів НАН України чи іншому репозитарії відкритого доступу у строк і на умовах, дозволених ліцензійним договором або політикою видавця. Якщо розміщення рокупису заборонене, у відповідному репозитарії розміщуються метадані публікації.

3.2.4. Якщо щодо службової наукової публікації, створеної в Установі, національний видавець, що не є установою НАН України, або іноземний видавець застосовує ембарго, не передбачає здійснювати надання відкритого доступу до публікації, або надає його на платній основі, працівник ІІПТ НАН України може розмістити рукопис такої публікації з описом основних результатів дослідження у відкритому доступі в репозитарії Інституту на Платформі репозитаріїв установ НАН України або Архіві препринтів НАН України або іншому репозитарії відкритого доступу, визначеному Установою, якщо це не суперечить умовам ліцензійного договору з видавцем.

3.2.5. Питання розміщення у відкритому доступі монографічних видань вирішується ІІПТ НАН України з урахуванням умов підготовки і випуску такого видання: повністю або частково за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України та коштів інших установ, організацій, організацій-видавців і умов договорів з такими організаціями. Пріоритетним є надання відкритого доступу до повних текстів таких видань.

Якщо Інститутом оприлюднюється у відкритому доступі монографічне видання, відкритий доступ до видання здійснюється за ліцензіями CC-BY-NC-ND або CC-BY- ND за рішенням Інституту.

3.2.6. У випадку, коли працівник Установи підготував наукову (науково-популярну) публікацію, яка не є службовим твором, він набуває майнові права інтелектуальної власності на такий твір і самостійно вирішує питання розпорядження ними щодо такої публікації та її опублікування. ІІПТ НАН України підтримує дії працівника та політики видавців, спрямовані на надання відкритого доступу до таких публікацій.

3.3. Препринти

3.3.1. ІІПТ НАН України сприяє оприлюдненню службових препринтів, створених під час виконання наукових досліджень за рахунок коштів

загального фонду Державного бюджету України, що містять результати наукової, науково-технічної діяльності.

Як препринти можуть бути також оприлюднені:

– основні результати наукового дослідження, що увійшли до наукової публікації, з оприлюдненням такого препринта перед опублікуванням наукової публікації з метою пришвидшення розповсюдження результатів досліджень та визначення пріоритету в їх отриманні;

– рукопис статті, поданий до опублікування; рукопис статті після рецензування, прийнятий до опублікування у наукових періодичних виданнях НАН України та наукових установах НАН України, а також у виданнях інших організацій.

3.3.2. Для препринтів відкритий доступ надається з застосуванням ліцензій CC-BY-NC-ND або CC-BY- ND, визначених п. 3.2.2 цього положення.

3.3.3. ІІПТ НАН України рекомендує працівникам розміщувати службові препринти у відкритому доступі в Архіві препринтів НАН України, іншому репозитарії відкритого доступу, визначеному Інститутом.

У випадку підготовки та подання до наукового журналу / видавництва рукопису наукової публікації, підготовленого на основі оприлюдненого препринта, працівник Інституту повинен вказати це у рукописі та зазначити відповідний ідентифікатор DOI препринта.

3.3.4. Інші умови забезпечення відкритого доступу до препринтів є такими ж, як визначені для наукових публікацій у пункті 3.2 цього Положення.

3.4. Дослідницькі дані

3.4.1. Відкритий доступ до службових дослідницьких даних, отриманих працівниками ІІПТ НАН України під час виконання наукових досліджень та розробок за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, забезпечується працівниками ІІПТ НАН України через їх оприлюднення у репозитаріях дослідницьких даних.

Рекомендовано оприлюднювати набори службових дослідницьких даних у Репозитарії відкритих даних НАН України. Якщо Репозитарій відкритих даних НАН України не відповідає всім вимогам наукових досліджень та розробок щодо оприлюднення даних, зокрема вимогам організацій-спонсорів досліджень, такі дані можуть бути розміщені в інших репозитаріях даних (наприклад, спеціалізованих для відкритих кодів програм, відеоматеріалів, географічних даних тощо).

У випадку підготовки та подання до наукового журналу / видавництва рукопису наукової публікації, підготовленого на основі оприлюднених наборів службових дослідницьких даних, працівник ІІПТ НАН України повинен вказати це у рукописі та зазначити відповідний ідентифікатор DOI препринта.

3.4.2. Для дослідницьких даних відкритий доступ в Репозитарії відкритих даних НАН України надається за ліцензією CC-BY 4.0 «Зазначення Авторства 4.0 Міжнародна» (Attribution 4.0 International),

3.4.3. Оприлюднення службових дослідницьких даних, отриманих за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, здійснюється на підставі дозволу, який Інститут надає працівникові у встановленому нею порядку.

3.4.4. Умови використання дослідницьких даних, отриманих в ІІПТ НАН України, а також в Центрах колективного користування науковим обладнанням НАН України за договорами з юридичними та фізичними особами, визначаються цими договорами.

3.5. Звіти про виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок

3.5.1. Звіти ІІПТ НАН України про виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, виконані за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України, якщо умовами фінансування досліджень передбачено оприлюднення таких звітів у відкритому доступі, не мають містити інформації з обмеженим доступом, що становить державну таємницю; службової та/або конфіденційної інформації; комерційної таємниці / ноу-хау, зокрема опису, формули, креслення незареєстрованих винаходів та інших незареєстрованих об’єктів права інтелектуальної власності, а також іншої інформації, обмежений доступ до якої визначено законодавствам.

3.6. Метадані

3.6.1. Оприлюднення метаданих наукових публікацій, дослідницьких даних, іншої інформації здійснюється із застосуванням ліцензії відкритого доступу, визначеної Положенням про відкриту науку в НАН України, а саме: CC0 1.0 «Універсальна (CC0 1.0) Передання до Суспільного Надбання» (CC0 1.0 Universal (CC0 1.0) Public Domain Dedication).

3.7. Забезпечення відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних

3.7.1. Відповідно до ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» майнові права на службові наукові публікації (службові твори) переходять до роботодавця (ІІПТ НАН України) з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

3.7.2. Майнові права на інформацію, що містить дослідницькі дані, створену у ході виконання Інститутом науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які фінансуються НАН України за рахунок бюджетних коштів, належать Інституту як виконавцю робіт відповідно до ст. 64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», ст. 11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», ст. 2

Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст. 429 Цивільного кодексу України.

3.7.3. З метою визначення прав працівника щодо опублікування (оприлюднення) у відкритому доступі службових наукових публікацій та дослідницьких даних ІІПТ НАН України укладає з працівником додаткову угоду до трудового договору (контракту) або трудовий договір відповідно до ст. 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права», Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (зі змінами) та розпорядження Президії НАН України від 08.11.2024 № 609 «Про внесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних», яким затверджені Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, визначені в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України, і Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (далі – Додаткова угода).

Додаткові угоди до трудових договорів з працівниками, посади яких не віднесені до наукових працівників, укладаються у разі, якщо за результатами робіт передбачено оприлюднення підготовлених ними одноосібно або у співавторстві службових творів та/або дослідницьких даних.

У випадку, якщо аспіранти / докторанти беруть участь у виконанні наукової тематики Установи та у межах цих робіт створюють твори та/або дослідницькі дані, умови використання ними майнових прав на такі об'єкти повинні бути визначені у договорах (додаткових угодах) про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії / доктора наук з урахуванням Умов розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані.

4. Організація реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України

4.1. Реалізацію відкритої науки в ІІПТ НАН України організовують і здійснюють директор ІІПТ НАН України, Вчена рада ІІПТ НАН України, Рада молодих учених ІІПТ НАН України, наукові підрозділи та працівники ІІПТ НАН України.

4.2. Директор ІІПТ НАН України:

– організує реалізацію відкритої науки в Інституті;

– затверджує наказом Положення про відкриту науку в ІІПТ НАН України;

– призначає осіб, що здійснюють підтримку реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України.

4.3. Вчена Рада ІІПТ НАН України:

– визначає напрями розвитку та організаційні принципи реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України;

– розглядає та схвалює проєкт Положення про відкриту науку ІІПТ НАН України, що затверджується наказом директора ІІПТ НАН України;

– розглядає реалізацію в Інституті принципів відкритої науки.

4.4. Наукові підрозділи ІІПТ НАН України здійснюють реалізацію принципів відкритої науки у ході виконання наукових досліджень і оприлюднення їх результатів.

4.5. Працівники установ НАН України, докторанти, здобувачі вищої освіти:

а) набувають права на опублікування (оприлюднення) службових наукових публікацій, препринтів (далі – Твір) та дослідницьких даних у порядку, визначеному актами НАН України та п. 3 цього Положення, зокрема:

– право інтерактивного надання доступу до копії рукопису: службової наукової публікації, яку передбачено подати для опублікування; наукової публікації, прийнятої до друку; службового препринта в репозитарії ІІПТ НАН України, на вебсайті Інституту, власному вебсайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу;

– право на укладання з установою (організацією) – видавцем, установою, яка є розпорядником Архіву препринтів НАН України, іншими установами та організаціями, що є розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу, ліцензійного договору на використання Твору з метою опублікування (оприлюднення);

– право інтерактивного надання доступу до дослідницьких даних та на укладення з установою НАН України, яка є розпорядником Репозитарію відкритих даних НАН України, іншими установами – розпорядниками інформаційних ресурсів відкритого доступу – договору на використання дослідницьких даних з метою надання до них відкритого доступу;

б) дотримуються принципів FAIR стосовно відкритих дослідницьких даних;

в) забезпечують нерозголошення у наукових публікаціях та оприлюднених дослідницьких даних інформації з обмеженим доступом, а саме конфіденційної інформації, таємної та службової інформації, зокрема державної таємниці, комерційної таємниці, ноу-хау; дотримання прав інтелектуальної власності третіх осіб;

г) дотримуються стандартів наукової етики під час підготовки й оприлюднення наукових публікацій;

д) підвищують власні компетенції та кваліфікацію у сфері відкритої науки й управління дослідницькими даними;

є) користуються складовими інфраструктури відкритої науки НАН України відповідно до Положення про відкриту науку, регламентів цих складових та цього Положення.

4.6. Рада молодих вчених ІІПТ НАН України:

– залучає молодих вчених до дотримання принципів відкритої науки;

– бере участь у моніторингу результатів упровадження відкритої науки.

5. Застосування ліцензій відкритого доступу

5.1. Опублікування наукових публікацій, оприлюднення препринтів, дослідницьких даних та метаданих здійснюється із застосуванням публічних ліцензій CC (ліцензій відкритого доступу) відповідно до статей 444, 1107, 1108 ЦК України, ст. 51 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Вид ліцензій визначено Положенням про відкриту науку в НАН України.

5.2. Питання використання (невикористання) ліцензій CC для тез виступів на наукових заходах, а також укладання ліцензійних договорів на використання твору з авторами тез виступів вирішують установи НАН України – видавці матеріалів наукових заходів або установи, які є організаторами цих заходів.

6. Захист від розголошення інформації з обмеженим доступом, дотримання прав інтелектуальної власності та прав на інформацію

6.1. Наукові публікації, препринти та дослідницькі дані, що оприлюднює ІІПТ НАН України та працівники Інституту:

а) не мають містити інформації з обмеженим доступом: конфіденційної, таємної та службової, а саме державної таємниці, комерційної таємниці, ноу-хау;

б) не мають містити творів, частин творів, інформації, наведених з порушенням прав інтелектуальної власності та прав на інформацію інших осіб.

6.2. ІІПТ НАН України з метою забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом від розкриття:

а) здійснює заходи щодо захисту від розголошення:

– державної таємниці та службової інформації відповідно до законодавства, розпорядження Президії НАН України від 24.09.2024 № 524 «Про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, у Національній академії наук України»;

– комерційної таємниці, конфіденційної інформації відповідно до законодавства та п. 9 Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України з віднесенням інформації «Захист комерційної таємниці, конфіденційної інформації від розголошення»;

б) зазначає у ліцензійному договорі на використання твору між автором та ІІПТ НАН України зобов’язання автора не оприлюднювати інформації з обмеженим доступом для наукових періодичних видань та видань;

в) визнає можливим її оприлюднення у разі отримання висновку комісії або дозволу уповноваженої особи про можливість оприлюднення (за наявності в ІІПТ НАН України порядку розгляду рукописів службових творів, службових

дослідницьких даних, а також творів докторантів, здобувачів вищої освіти перед їх оприлюдненням на предмет наявності інформації з обмеженим доступом).

6.3. ІІПТ НАН України прагне, щоб використання у наукових публікаціях, дослідницьких даних, які оприлюднюють ІІПТ НАН України або працівники ІІПТ НАН України, творів (їхніх уривків), а також дослідницьких даних, права на які належать іншим особам, здійснювалося лише у випадках:

– вільного використання творів з метою цитування та в інших випадках, визначених статтями 22-28 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– використання творів, дослідницьких даних, до яких надано доступ за ліцензією відкритого доступу, відповідно до умов цієї ліцензії;

– отримання дозволу на використання творів, дослідницьких даних на підставі ліцензійного договору, інших правочинів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

7. Управління дослідницькими даними

7.1. Управління дослідницькими даними здійснюється в ІІПТ НАН України у випадках, передбачених законодавством та актами НАН України.

7.2. Управління дослідницькими даними здійснюється на підставі плану управління дослідницькими даними з дотриманням принципів FAIR, академічної доброчесності та вимог законодавства у сфері захисту персональних даних та інтелектуальної власності.

8. Використання Інфраструктури відкритої науки НАН України

8.1. Працівники ІІПТ НАН України користуються Інфраструктурою відкритої науки НАН України, що включає:

– Харвестер відкритої науки НАН України;

– Універсальну видавничу платформу журналів НАН України;

– Репозитарій наукових текстів НАН України;

– Репозитарій відкритих даних НАН України;

– Архів препринтів НАН України;

– Центр компетенції з управління дослідницькими даними;

– Платформу репозитаріїв установ НАН України;

– центри колективного користування науковим обладнанням.

8.2. ІІПТ НАН України та працівники ІІПТ НАН України:

8.2.1. Використовують Харвестер відкритої науки НАН України для:

– централізованого постачання метаданих наукових публікацій у міжнародні пошукові системи наукових робіт, зокрема, BASE, CORE, OpenAIRE, OpenDOAR;

– організації персональної бібліотеки в особистому кабінеті Харвестеру;

– пошуку відкритих наукових публікацій, дослідницьких даних, препринтів, що створюються в установах НАН України.

8.2.2. Можуть передавати до Репозитарію електронні версії монографій, підручників, навчальних посібників; користуються Репозитарієм для пошуку і доступу до повних текстів публікацій у періодичних наукових виданнях НАН України й установ НАН України, інших наукових публікацій;

8.2.3. Розміщують набори відкритих дослідницьких даних у Репозитарії відкритих даних НАН України відповідно до підпункту 3.4.1 цього положення; ініціюють створення у Репозитарії відкритих даних НАН України окремого розділу Інституту.

8.2.4. Відповідно до рекомендацій підпункту 3.3.3 розміщують препринти в Архіві препринтів НАН України.

8.2.5. Проходять навчальні семінари з відкритої науки та інфраструктури відкритої науки НАН України, отримують консультації та допомогу в розміщенні наборів даних у Центрі компетенції з управління дослідницькими даними.

8.2.6. Налаштовують Репозитарій Інституту на Платформі репозитаріїв установ НАН України та здійснюють управління Репозитарієм.

Репозитарій ІІПТ НАН України:

– комплексно представляє у розрізі ІІПТ НАН України та підрозділів ІІПТ НАН України оприлюднені наукові публікації, препринти, дослідницькі дані та інші результати досліджень ІІПТ НАН України в українських за іноземних інтернет-ресурсах, їхні метадані з прямим посиланням на місце знаходження оригінальних текстів;

– забезпечує автоматичне і напівавтоматичне наповнення (за ROR ІІПТ НАН України, ORCID співробітників, DOI статей / тез / монографій / препринтів / наборів дослідницьких даних, вебпосиланнями на коди програм, електронні публікації, дисертації, науково-технічні звіти, відеокурси, вебсайти тощо);

– надає можливість динамічного представлення наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних та інших оприлюднених результатів досліджень структурних підрозділів ІІПТ НАН України;

– надає можливість отримувати статистичні дані та генерувати звіти з відбором типів публікацій за потрібний період для ІІПТ НАН України, підрозділу, окремого науковця (з метою спрощення підготовки до атестацій, річних звітів, конкурсів тощо).

8.3. Порядок користування інфраструктурою відкритої науки НАН України визначений Положенням про відкриту науку, іншими актами НАН України, а також регламентами складових інфраструктури.

8.4. Інформація щодо сервісів елементів інфраструктури відкритої науки НАН України наведено на Порталі відкритої науки НАН України (https://openscience.nas.gov.ua/).

9. Інфраструктура відкритої науки ІІПТ НАН України

9.1. Інфраструктура відкритої науки ІІПТ НАН України включає науково-технічну бібліотеку ІІПТ НАН України.

9.2. Для забезпечення відкритого доступу до наукових результатів і дослідницьких даних ІІПТ НАН України може використовувати наявні репозитарії, інформаційні ресурси та інші засоби відкритої науки НАН України, а також інші ресурси відповідно до законодавства України та актів НАН України.

10. Моніторинг реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України

10.1. Моніторинг реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України здійснюється в порядку, визначеному законодавством та актами НАН України. ІІПТ НАН України також може здійснювати моніторинг відкритої науки за власними підходами.

10.2. Інформація стосовно реалізації відкритої науки в ІІПТ НАН України відображається у річних звітах ІІПТ НАН України про діяльність у звітному році у встановленому порядку.

11. Прикінцеві положення

11.1 Дане Положення набирає чинності з дня його затвердження директором ІІПТ НАН України після схвалення цього Положення на засіданні Вченої ради ІІПТ НАН України.

11.2 Положення підлягає перегляду та, за потреби, доопрацюванню, з урахуванням змін у законодавстві України, нормативних актах Національної академії наук України, а також практики реалізації принципів відкритої науки в Інституті.

11.3 Зміни та доповнення до Положення розглядаються на засіданні Вченої ради ІІПТ НАН України та затверджуються директором ІІПТ НАН України.

Додаток 1
до Примірного положення про відкриту
науку наукової установи НАН України

Акти НАН України з питань відкритої науки.
Регламенти складових інфраструктури відкритої науки НАН України

Збірники актів

Нормативні акти НАН України з питань відкритої науки. Частина 1: Загальні питання/ ЦДІВТТ НАН України (упорядкування). Київ: Робоча група НАН України з питань відкритої науки. 2025. 80 с. URL: https://openscience.nas.gov.ua/storage/editor/files/zbirnyk-akty-nan-ukrainy-vn-chastina-1-10-12-2025.pdf

Нормативні акти НАН України з питань відкритої науки. Частина 2: Регламенти діяльності складових інфраструктури відкритої науки НАН України / Робоча група НАН України з питань відкритої науки; ЦДІВТТ НАН України (упоряд.). Київ, 2025. 67 с. URL: https://openscience.nas.gov.ua/storage/editor/files/zbirnyk-akty-nan-ukrainy-vn-chastina-2-15-12-2025.pdf

Акти НАН України з питань відкритої науки

Концепція реалізації європейських принципів відкритої науки в НАН України на 2024–2030 роки, затверджена постановою Президії НАН України від 29.11.2023 № 400.

Положення про відкриту науку в НАН України, затверджене розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350.

Розділ 6.5. Відкритий доступ до наукових публікацій та охорона прав інтелектуальної власності Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 «Про підрозділи з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності» (із змінами).

Розпорядження Президії НАН України від 01.04.2026 № 179“Про внесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань використання об’єктів права інтелектуальної власності”.

Розпорядження Президії НАН України від 08.11.2024 № 609 “Про несення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних”:

- Зміни, що вносяться до розпоряджень Президії НАН України щодо реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних

- Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9)

- Примірна додаткова угода до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані (додаток 10)

Розпорядження НАН України “Про внесення змін до Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України щодо застосування ліцензій відкритого доступу“ від 13.06.2024 № 352:

- Примірна форма ліцензійного договору на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 1)

- Примірна форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 2)

- Правила щодо зазначення ліцензій Creative Commons та знака авторського права (додаток 3)

- Рекомендації з зазначення ліцензій Creative Commons у ліцензійному договорі на використання твору на умовах відкритого доступу та електронному ліцензійному договорі приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 4)

- Рекомендації з використання користувачами копій наукових пуб лікацій, які опубліковано або до яких забезпечено інтерактивне надання доступу на умовах ліцензій Creative Commons (додаток 5)

- Рекомендації щодо порядку укладання електронного ліцензійного договору приєднання на використання твору на умовах відкритого доступу (додаток 6)

Розпорядження Президії НАН України “Про внесення змін до Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України” від 14.11.2024 № 625

- Форма електронного ліцензійного договору приєднання на використання препринту на умовах відкритого доступу (додаток 11)

Постанова Президії НАН України від 20.03.2024 №127 “Про затвердження Положення про журнал відкритого доступу НАН України“

Регламенти складових інфраструктури відкритої науки НАН України

Регламент Харвестеру відкритої науки НАН України схвалений п ротоколом засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України від 26.12.2024 № 24/4 та затверджений наказом Інституту програмних систем НАН України від 23.12.2024 № 12-Н.

Регламент Універсальної видавничої платформи журналів НАН України, схвалений протоколом засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України від 26.12.2024 № 24/4 та затверджений наказом директора Видавничого дому «Академперіодика» НАН України від 26.12.2024 № 54.

Регламент Репозитарію наукових текстів НАН України. Вебсайт “Журнали установ НАН України” схвалений п ротоколом засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України від 26.12.2024 № 24/4 та затверджений наказом генерального директора Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського від 26.12.2024 № 73-осн.

Регламент Репозитарію відкритих даних НАН України схвалений п ротоколом засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України від

26.12.2024 № 24/4 та затверджений наказом директора Інституту теоретичної фізик ім. М.М. Боголюбова НАН України від 10.02.2025 № 05/01-2.

Регламент Архіву препринтів НАН України схвалений п ротоколом засідання робочої групи з питань відкритої науки НАН України від 26.12.2024 № 24/4 та затверджений наказом директора Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України від 16.12.2024 № 155

Додаток 10
до Положення про використання
об’єктів права інтелектуальної власності в
Інституту імпульсних процесів
і технологій НАН України

Примірна додаткова угода[1]
до трудового договору (контракту) з працівником установи
НАН України щодо майнових прав на службовий твір
та службові дослідницькі дані

«___»_____ 202___ р.
_____ (*прізвище, ім’я, по батькові*) (далі – Працівник), з яким _____ (*установа НАН України*) укладено трудовий договір (контракт) згідно з наказом від «____» _____ 202___ №____, та _____ (*установа НАН України*) в особі директора _____ (*прізвище, ім’я, по батькові*), що діє на підставі Статуту (далі –Роботодавець) (далі – Сторони),

керуючись:

- статтями 1, 12, 14, 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

- ст.64 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; ст.11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»; ст.2 Закону України «Про науково-технічну інформацію», ст.429 Цивільного кодексу України;

- Положенням про відкриту науку в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 12.06.2024 № 350;

- Положенням про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженим розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами),

з метою забезпечення відкритого доступу до службових статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів (далі – Твори) та дослідницьких даних й надання працівнику можливостей здійснення опублікування (оприлюднення) службових Творів та дослідницьких даних уклали цю додаткову угоду до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані про таке:

Сторони визначають, що розподіл майнових прав на службові статті, тези, доповіді, матеріали наукових заходів, препринти та службові дослідницькі дані здійснюється згідно з Умовами розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України (додаток 9 до Положення про використання об’єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.2008 № 15 (зі змінами).

Роботодавець	Працівник
_____	_____
(назва установи)	(прізвище, ім’я, по батькові
_____	_____
(м.п.)	(підпис)